

Motion till riksdagen 2005/06:T427

av **Kenneth Lantz (kd)**

Kommunernas utbyggnad av bredband m.m.

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att tydliggöra att kommunerna ej skall bygga konkurrerande stadsnät där alternativ redan finns.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att uppdra åt Post- och telestyrelsen att se över kommunernas bredbandsutbyggnad och föreslå åtgärder för att förhindra ett fortsatt missbruk av offentliga medel.

Motivering

EU-kommissionen har godkänt att viss utbyggnad av bredbandsnät kan vara av sådan karaktär att offentlig finansiering kan anses vara berättigad. Det förutsätter att ett antal kriterier är uppfyllda för att inte snedvrیدا konkurrensen på området:

- Utbyggnaden av bredbandsnätet får endast ske i glesbygdsområden.
- Det offentliga stödet skall finansiera en öppen struktur och inte gå till att erbjuda slutkunderna olika former av tjänster.
- Konkurrerande operatörer måste erbjudas möjlighet att hyra svartfiber för att kunna erbjuda slutkunderna alternativ.
- Bredbandsnätet får inte favorisera en särskild teknologi framför en annan – detta för att så många operatörer som möjligt skall kunna hyra svartfiber.

Detta är tydliga riktlinjer för vilken rätt stat och kommun har att engagera sig i bredbandsutbyggnaden. Dessvärre så lever många svenska kommuner inte upp till dessa riktlinjer utan engagerar sig i uppbyggnaden av subventionerade kommunala stadsnät. Skattemedel används alltså felaktigt.

Dessa stadsnät byggs inte sällan parallellt med befintliga nät i tätorter. Man kan dessutom se en trend mot en ökad vilja hos stadsnätsbolagen att

Fel! Okänt namn på

klättra längre upp i värdekedjan och erbjuda slutkunderna tjänster av olika slag. Stadsnätens val av teknik kan också få effekten att konkurrerande operatörer utestängs. Som exempel kan nämnas att det inte är tekniskt möjligt för flera operatörer att samtidigt distribuera så kallad IP-TV till ett och samma hushåll. Dessa förhållanden kan knappast anses stå i överensstämmelse med EU-kommissionens kriterier för godkännande av offentligt finansierad bredbandsutbyggnad.

Jag ser en risk i att olika kommuner aktivt tar plats på en marknad som redan är under utveckling och där ett antal kommersiella aktörer konkurrerar om att få leverera bredbandstjänster. Det finns också kommuner med kommunala elnätbolag som använder dessa bolag för att också etablera televerksamhet med utgångspunkt i de monopol som finns inom elnätområdet. Jag ifrågasätter om det verkligen ligger i det kommunala uppdraget att bygga parallella bredbandsnät och med hjälp av subventioner konkurrera med de kommersiella aktörerna.

I en interpellationsdebatt under våren 2005 uttryckte infrastrukturminister Messing att hon väldigt noga följer hur kommunerna hanterar de stöd och villkor som ingår i bredbandsstrategin.

Ministern ansåg då att ett kommunalt bolag är med och konkurrerar på en marknad och ska då leva upp till samma konkurrenskriterier som andra aktörer. I kammardebatten angav hon också att hon skulle ställa en konkret fråga till Post- och telestyrelsen om man utifrån de uppdrag och det underlag som man i dag har beträffande bredbandsutbyggnaden kan ge en försäkran om att man har tittat på de kommunala överklaganden som har gjorts och om att man följer de pengar som har fördelats och ser efter om de har fördelats på ett rättvist och konkurrensneutralt sätt.

Ett stort antal svenska kommuner fortsätter dock att bygga upp monopolliknande strukturer för bredband runtom i landet. Privata nätägare har på ett par år fått orättvis konkurrens från skattesubventionerade kommunala stadsnät. Det fortsätter att komma oroväckande signaler från flera håll i landet som visar på det orimliga i att kommunerna får statsbidrag för att bygga infrastruktur och därmed ta upp konkurrensen med privata nätbolag.

Stadsnäten skall tillgodose att medborgarna ges tillgång till fiber för att kunna koppla upp sig på Internet via bredband och på sikt ett antal tjänster i form av IP-telefoni och TV-sändningar. Det är en god tanke och regeringens intentioner var just att skattesubventioneringen skulle påskynda utbyggnaden av fibernätet i glesbygd. Merparten av satsningarna som gjorts på stadsnäten ligger dock inom tätortsområden som privata aktörer visat intresse för eller där nät redan finns. Regeringens satsning har således lett till att skattebetalarna finansierat utbyggnaden av parallella nät i stället för nya nät till glesbefolkade områden. I många fall har alltså stadsnäten byggts upp som konkurrenter till privata nät. Detta kan inte vara regeringens avsikt. Därför borde nu Post- och telestyrelsen få uppdraget att redovisa nuläget beträffande kommunernas bredbandsutbyggnad samt att de ska föreslå åtgärder för att stävja det missbruk som kan skönjas i denna verksamhet.

Stadsnäten har i flera fall slagit undan benen för privata aktörer som velat bygga ut fibernätet eftersom det kommunala nätet bundit upp kommunala och

Fel! Okänt namn på

landstingsägda företag och organisationer. Skolor, daghem, sjukhus, bibliotek, förvaltningar etc. utgör en mycket väsentlig del av kundbasen vid nätutbyggnad. Om dessa redan är uppkopplade mot ett kommunalt nät saknas ofta incitament för privata aktörer att bygga ut nätet till glesbygd eller mindre orter.

Ett antal kommunala stadsnätsbolag har också valt att på eget initiativ ta ett steg längre upp i värdekedjan och vill nu även erbjuda tjänsteinnehåll. Det står i strid med de villkor som riksdagen satt upp för att man ska få del av statsbidragen.

I stället för att vara en offentlig aktör som tillgodoser kommuninvånarnas behov av att få tillgång till fibernät har stadsnäten snarare kommit att bli ett hinder för utvecklingen. Kommunerna skall inte ägna sig åt sådana affärer som det privata näringslivet kan sköta. Det vore bättre om man satsade skattemedel på de områden där privata företag inte vill investera till följd av bristande lönsamhet. Tillsammans kan kommunala nät och privata nätägare se till att hela Sveriges befolkning snabbare får tillgång till den nya tekniken. Men då får inte kommunerna rycka undan förutsättningarna för ett sådant samspel genom egen monopoliseringsiver.

Stockholm den 3 oktober 2005

Kenneth Lantz (kd)